

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้นำสตรีท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ กรณีศึกษานางสาววิไล บวรณุปกรณ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าน่าสนใจและจะเป็นกรณีศึกษาได้เป็นอย่างดี และเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ตามหัวข้อต่อไปนี้

- 3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

3.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลจากการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 29 คน โดยผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการสอบถามหรือสัมภาษณ์ด้วยตัวเองทั้งหมด โดยได้ทำการสัมภาษณ์ทั้งหมดจำนวน 29คน เพื่อใช้เป็นตัวแทนหรือตัวชี้วัดที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัยและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

3.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการหาข้อมูลด้วยการค้นคว้าจากนโยบาย กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ เอกสารและบทความ วิชาการ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ข้อมูลทางสถิติ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. นางสาววิไล บวรณุปกรณ์ ในฐานะบุคคลตามกรณีศึกษา

2. ข้าราชการระดับสูงในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 6 คน ได้แก่
 1. ผู้อำนวยการสำนักการช่าง
 2. ผู้อำนวยการสำนักงานสาธารณสุข
 3. ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
 4. ผู้อำนวยการสำนักการปลัดเทศบาล
 5. ผู้อำนวยการสำนักกองวิชาการและแผนงาน
 6. ผู้อำนวยการสำนักกองสวัสดิการและสังคม
3. ข้าราชการการเมืองของเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 9 คน
 1. ประธานสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 1 คน
 2. สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ แขวงนครพิงค์ จำนวน 2 คน
 3. สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ แขวงเมืองราย จำนวน 2 คน
 4. สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ แขวงศรีวิชัย จำนวน 2 คน
 5. สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ แขวงกาวิละ จำนวน 2 คน
4. ประธานชุมชนหรือผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 8 คน ได้แก่
 - 2.1 ประธานชุมชนแขวงนครพิงค์ ชุมชนป่าแพ่ง, ชุมชนกู่เต้า
 - 2.2 ประธานชุมชนแขวงศรีวิชัย ชุมชนคูปลู่น, ชุมชนสวนดอก
 - 2.3 ประธานชุมชนแขวงกาวิละ ชุมชนเมืองสาครหลวง, ชุมชนหนองประทีป
 - 2.4 ประธานชุมชนแขวงเมืองราย ชุมชนศรีสุพรรณ, ชุมชนหัวฝาย
5. ผู้แทนจากคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 คน
 1. ผู้แทนจากคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอเมือง
 2. ผู้แทนจากคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอมะริม
 3. ผู้แทนจากคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอหางดง
 4. ผู้แทนจากคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอสารภี
 5. ผู้แทนจากคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอสันกำแพง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และคำถามที่ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทของผู้นำสตรี ในจังหวัดเชียงใหม่ ในการบริหารและพัฒนาท้องถิ่น

ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินงานรวมถึงความสามารถในการแก้ไข ปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวหรือปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้อง อาศัยทักษะความรวดเร็ว และความสามารถในการตัดสินใจในการเวลาจำกัด เป็นต้น รวมทั้ง การแสวงหาแนวทางในการแก้ไขข้อจำกัด หรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็น แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทและประสิทธิภาพ ของผู้นำสตรีท้องถิ่น ในการ บริหารและพัฒนาจังหวัดต่อไป

ประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ กลุ่มเป้าหมายประกอบการศึกษาวิจัย

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ อาทิ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเมือง การบริหาร และการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ สาธารณะในหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐต่าง ๆ
2. ทศนคติ ของผู้ให้สัมภาษณ์ต่อบทบาทของสตรีในยุคปัจจุบัน
3. อะไรคือสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้สตรีได้ก้าวขึ้นเป็นผู้นำสตรีท้องถิ่นและได้ ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในฐานะผู้นำสตรีท้องถิ่น
4. ข้อมูลด้านบทบาทของนางสาววิไล บุรณุปกรณ์ ผู้นำสตรีท้องถิ่นในจังหวัด เชียงใหม่ ทั้งในส่วนของการก้าวขึ้นเป็นผู้นำสตรีท้องถิ่นและการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในฐานะผู้นำสตรีท้องถิ่นคนหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ (เฉพาะตำแหน่งประธาน คณะกรรมการ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่ และตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่)
5. ข้อมูลด้านปัจจัยแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ นางสาววิไล บุรณุปกรณ์ มีบทบาทในฐานะผู้นำสตรีท้องถิ่นคนหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่
6. นางสาววิไล บุรณุปกรณ์ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานไปในทิศทางใดบ้าง แตกต่างจากผู้นำที่เป็นบุรุษหรือไม่อย่างไร
7. นางสาววิไล บุรณุปกรณ์ ในฐานะผู้นำสตรีท้องถิ่น มีศักยภาพในการปฏิบัติงานและ การแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานได้หรือไม่อย่างไร
8. ข้อมูลด้านปัญหาและข้อจำกัด ที่เกิดขึ้นในการแสดงบทบาทในฐานะผู้นำสตรี ท้องถิ่นของนางสาววิไล บุรณุปกรณ์
9. ข้อมูลด้านแนวทางในการแก้ไขประเด็นปัญหาและข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในการแสดง บทบาทในฐานะผู้นำสตรีท้องถิ่นของนางสาววิไล บุรณุปกรณ์
10. ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาบทบาทของผู้นำสตรีท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้าราชการระดับสูงในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ ในฐานะผู้บังคับบัญชาของข้าราชการระดับสูงในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

2. ประสานงานกับเลขานุการและที่ปรึกษานายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่เพื่อขอความอนุเคราะห์นัดหมายเวลาการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อนัดเวลา

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ว่าตรงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษาที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งหากไม่สมบูรณ์ในส่วนใดจะดำเนินการเข้าเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

6. นำข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่แล้วนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้าราชการการเมืองเทศบาลนครเชียงใหม่

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ ในฐานะผู้บังคับบัญชาของข้าราชการระดับสูงในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

2. ประสานงานกับประธานสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์นัดหมายเวลาการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อนัดเวลา

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ว่าตรงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษาที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งหากไม่สมบูรณ์ในส่วนใดจะดำเนินการเข้าเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

6. นำข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่แล้วนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประธานชุมชนและผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ ในฐานะผู้บังคับบัญชาของข้าราชการระดับสูงในสังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่

2. ประสานงานกับเลขานุการและหน่วยงานของเทศบาลนครเชียงใหม่ที่รับผิดชอบดูแลชุมชนต่าง ๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์นัดหมายเวลาการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อนัดเวลา

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ว่าตรงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษาที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งหากไม่สมบูรณ์ในส่วนใดจะดำเนินการเข้าเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

6. นำข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่แล้วนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้แทนจากคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาวิชาการเมืองและการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงประธานคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่

2. ประสานงานกับเลขาธิการคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์นัดหมายเวลาการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อนัดเวลา

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ว่าตรงตามวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษาที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งหากไม่สมบูรณ์ในส่วนใดจะดำเนินการเข้าเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

6. นำข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นหมวดหมู่แล้วนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากในงานวิจัยชิ้นนี้ มีการเก็บข้อมูลทั้ง จากการศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์ ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยชิ้นนี้ จึงมีแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.5.1 ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารเชิงคุณภาพ (Quality - Research) เป็นข้อมูลที่มาจากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ(Primary Data) จึงเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ

3.5.2 ข้อมูลที่ได้จากบทสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการสรุปประเด็นทั้งหมดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่กระชับและชัดเจน และนำมาประมวลผลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการศึกษาเพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยชิ้นนี้ โดยข้อมูลที่ได้จะถูกวิเคราะห์แบบมีโครงสร้างโดยการพรรณนาพร้อมทั้งยกเหตุผลประกอบจากข้อมูลที่ค้นคว้าได้

3.5.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางการเมืองและผู้นำในบทบาทกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการเข้าร่วมประชุมสภาเทศบาลนครเชียงใหม่และร่วมประชุมกับคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดเชียงใหม่

3.5.4 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และข้อมูลจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมมาสรุปและเสนอการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำการเมือง ผู้นำท้องถิ่นและแนวคิดบทบาทสตรีกับการพัฒนามาเป็นกรอบในการวิเคราะห์และตีความ